

Imponerende utøvere, utydelig helhet

av Mariken Lauvstad. Foto: DNO&B / Erik Berg

KRITIKK: - Barnas talent og teknikk er det ingenting å si på. Men hva som er det kunstneriske målet med dramatiseringen, er ikke like enkelt å få grep om. Mariken Lauvstad har sett Operaens barnekor i Weill og Brechts *Der Jasager*.

Publisert: Not published!

Barnekoret ved Den Norske Opera & Ballett framfører i disse dager Kurt Weill og Bertolt Brechts *Der Jasager* på Scene 2 ved Operaen i Oslo.

Barnas talent og teknikk er det ingenting å si på. Men hva som er det kunstneriske målet med dramatiseringen, er ikke helt enkelt å få grep om.

Den Norske Opera & Balletts barnekor består av 75 møysommelig utplukkede jenter og gutter i alderen syv til 16 år. Koret ble etablert i 2002, blant annet med et mål om samarbeid med ulike utdanningsinstitusjoner og å gjøre musikkdramatikk tilgjengelig for flere barn og unge. Operaen har i forbindelse med oppsetningen *Der Jasager* invitert til et gjensidig samarbeid med Musikk på Majorstuen skole og Barratt Due Musikkinstitut.

Der Jasager er basert på det japanske Nô-teaterstykket *Taniko* fra det femtende århundre og ble opprinnelig skrevet som en «skoleopera», ment for unge aktører. Kurt Weill og Bertolt Brecht står bak utgivelsen fra 1930. Stykket representerer et av resultatene fra et kortvarig, men fruktbart samarbeid mellom Weill og Brecht, et samarbeid hvor også Tolvskillingsoperaen er blant de kjente verkene.

Scenen er enkelt utrustet, kun med mikrofonstativer på framsiden, en sceneplating som skaper nivåer og et klaver på venstre side. I orkestergraven finner vi et fantastisk knippe unge musikere fra Majorstuen skole. På bakveggen henger et lerret hvor det projiseres illustrerende bilder til handlingen.

Drevne barn

Allerede fra første øyeblikk barna entrer scenen, forstår man at dette ikke dreier seg om noen halvveis produksjon. Dette er «kids med skills»; de spaserer verdensvant inn som perler på en snor og besitter både sjarm, sikkerhet, tilstedeværelse og en fysisk selvfølgelighet som til og med kan utkonkurrere voksne aktører. Og når koret begynner å synge, må jeg nesten klype meg i

Der Jasager. DNO&B 2015. Foto: Erik Berg

Den Norske Opera og Ballett Han som sier ja - Der Jasager

Barnekoret ved DNO&B

Musikk: Kurt Weill

Libretto: Bertolt Brecht

Musikalsk ledelse: Steffen

Kammler

Regi og norsk tekst: Gunnar

Bergstrøm

Koreografi: Nina Braathen

Film og animasjon: Alexander Istad
og Anders Dahl

Kostymer: Grete Rustad

Korleder: Edle Stray-Pedersen

ANMELDELSER

- Tradisjoner eller visjoner?
- Scenekunstens vidunderlige risiko
- Sprikende sjangermix
- Majka slår til - igjen
- Svanesang i basseng
- Meningsfull jakt, meningsløse ord
- Interaktiv parademarsj
- Tøft og sårbart om sammensatt norsk identitet
- Leken drømmekongress med større potensiale
- Møtet mellom det planlagte og det tilfeldige
- Imponerende utøvere, utydelig helhet
- Flere saker...

KRITIKK PÅ NETTET

Vis flere

SISTE DEBATTINNLEGG

- Ny direktør for Det Norske Teatret (9 innlegg)
- Meningsfull jakt, meningsløse ord (4 innlegg)
- Dansekutt i Riksteatret (5 innlegg)
- Interaktiv parademarsj (1 innlegg)
- Tøft og sårbart om sammensatt norsk identitet (4 innlegg)

Vis mest debattert

Skribenter

Følg Scenekunst.no på Facebook

Søk i gamle sider

armen. Komposisjonene er svært teknisk krevende. Knøttsmå barn synger avanserte partier så artikulert og klokkerent at det tar tid før jeg virkelig aksepterer at dette er ekte, at det ikke er noen skjulte høytalere eller playback. Men disse barna er drevne: Barnekoret har mange samarbeid med Operaens storproduksjoner bak seg, blant annet Tosca, La Bohème, Tryllefløyten og Nøtteknekkeren.

Forestillingen er delt inn i to deler. Den første delen er en slags oppvarming til selve forestillingen, bestående av et utvalg av Brechts små, anekdotiske tekster, tonsatt av Hanns Eisler. Sangene bærer navn som «Lovsang til det å lære», «Fredssang», «Barnas hymne» og «Barnas ønsker». Til tross for vakker sang blir det litt vel prektig det hele, men heldigvis løser små soloer fra «Tierverse» (komposisjon: Paul Dessau 1973) opp i dette. Sangene er humoristiske anekdoter om dyr som elefant, gris og skruketroll. Flere av solistene kan knapt ha fylt syv år, men det er vanskelig å tro det når man hører dem synge.

Etter en kort pause begynner del to, bestående av de to aktene i *Der Jasager*. Barna kommer inn på scenen i kostymer som glir rett inn i et brechtsk univers: sorte bowlerhatter og briller med tykke innfatninger, grå kortbukser, oransje strømpebukser og korte slips gjør at de likner små, snodige voksne.

Handlingen utspilles i en pestrammet by. Vi møter en gutt (Aksel Johannes Skramstad Rykkvin) som har vært hjemme fra skolen i en lengre periode for å passe sin syke mor (Vigdis Unsgård). Læreren (Espen Langvik) kommer hjem på besøk for å se hvordan det står til, og forteller da at han skal på en forskningsreise til et stort fjell for å hente medisin mot pesten. Gutten insisterer på å bli med og får til slutt lov. Men reisen blir tyngre enn ventet, og følget innser at gutten ikke vil klare det. Det besluttes å ta i bruk den gamle skikken som sier at den som ikke kan fortsette og derfor hindrer oppdraget, skal kastes utfor fjellet.

Stivt og stilisert

Kostymene peker på tidlig 1900-talls-symbolisme, med sterke geometriske linjer som gjør at de ser nesten todimensjonale ut; moren med en skjevt sydd kjole, læreren med en skakt sydd dress. Et stilisert fysisk formspråk og stive, abstraherte gester gir assosiasjoner til Meyerhold og biomekanikken. Begge deler støtter opp om tendenser fra Brechts egen tid. Karakterene framstilles med utvendighet og er ikke psykologisert. Men i dag har tradisjonen etter Brecht utviklet seg og beveget seg videre. Denne stive «utvendigheten» kan i dag nærmest virke parodisk.

Aksel Johannes Skramstad Rykkvin gjør en helt fantastisk prestasjon i hovedrollen som Gutten. Tre tenåringsjenter gestalter rollene som studentene og er ikke stort dårligere. Også Vigdis Unsgård og Espen Langvik som henholdsvis mor og far gjør det skarpt, men jeg savner å se mer av Langvik som den karismatiske scenepersonligheten jeg vet han er. Dette handler imidlertid først og fremst om regimessige valg.

Det stiliserte formspråket er et valg som kontrasterer det organiske, men det fratar også sangerne muligheten til et ekspressivt spill. Denne distansen mellom utøver og karakter tilhører på mange måter Brecht, men i Gunnar Bergstrøms iscenesettelse framstår også selve regien som en utvendig behandling av Brecht og de tradisjonelle episke virkemidlene. Først og fremst gjelder imidlertid dette de tre hovedrollenehaverne. Det unge ensemblet er svært godt koreografert, de skaper bilder og atmosfærer som støtter godt opp rundt helheten.

Mangler berøringskraft

I tråd med episk teater, som Brecht var en forløper for, var det opprinnelige målet alltid å problematisere et tema som skulle vekke refleksjon hos publikum. *Der Jasager* var ett av Brechts «lærestykker» for unge, og den sentrale tematikken i stykket kretser rundt hvorvidt en person må godta å ofre seg for et fellesskap. Hva har egentlig gutten sagt ja til? Hva innebærer det at han har samtykket, og hvis han ikke forstod rekkevidden av sitt svar, er det da riktig at han må ta konsekvensene?

Selve denne problematiseringen forsvinner litt i Barnekorets oppsetning av *Der Jasager*. Stykket er et spenstig repertoarvalg, og musikken er alt annet enn tradisjonell barnekormusikk, men handlingen framstår ikke spesielt interessant i Operaens oppsetning.

Jeg blir likevel sterkt imponert av forestillingen, fordi barna framfører materialet så vakkert, perfekt, lytefritt og kraftfullt. Og det er fint å se at unge talenter

investeres så sterkt i fra de er helt små. Men jeg savner barnas egenart i avleveringen og et kunstnerisk avtrykk som berører. På en måte blir forestillingen kun en oppvisning i flinkhet fra barna til de voksne, mens den kunstneriske dimensjonen, og målet om å «åpne for refleksjoner rundt liknende temaer som dagens unge flyktninger står overfor», på langt nær er oppnådd.

Artikkelen er laget med midler fra prosjektet Periskop, som handler om å utvikle og styrke kritikk av kunst for barn og unge. Scenekunst, Kunstkritikk, Barnebokkritikk og Ballade er eiere av prosjektet og nettsiden Periskop.no, som har finansiering fra Norsk kulturråd.

Liker Del 0

0 kommentarer

Sorter etter

Legg til en kommentar ...

Facebook Comments Plugin

Liker 2 k

Utgiver:
Foreningen scenekunst.no

Scenekunst.no er en redaksjonelt uavhengig nettavis for profesjonell scenekunst og tilhørende kulturpolitikk. Vi følger Norsk Redaktørforenings redaktørplakat. Innlegg i kommentarfelt skal skrives under fullt navn. Scenekunst.no er medlem av Norsk Tidsskriftforening og er støttet av Norsk kulturfond.

Redaktør:
Hild Borchgrevink, hildATscenekunst.no, tlf. 47 41 47 01

Redaksjon:
Chris Erichsen, Anette Therese Pettersen
redaksjonATscenekunst.no

STILLINGSANNONSER
Vil du annonsere en stilling på Scenekunst.no?
Kontakt Mediabyggeriet ved Sture Bjørseth, tlf. +47 95436031 eller
annonser@scenekunst.no